

Praha 28. 8. 2007

41

**Činnost zdravotnických zařízení oboru dermatovenerologie
v České republice v roce 2006**

***Activity of health establishments in the field of dermatology and
venereology in the Czech Republic in 2006***

Souhrn

Aktuální informace obsahuje data z výkazů o činnosti zdravotnických zařízení v oboru dermatovenerologie. Návratnost výkazů byla 97 % a celkem byla zpracována data z 613 zdravotnických zařízení. V oboru dermatovenerologie bylo zaměstnáno 856 lékařů a 869 zdravotnických pracovníků. Provedeno bylo 4 997 880 vyšetření a ošetřeno bylo 2 060 052 pacientů. Oproti roku 2005 došlo ke snížení počtu léčených pacientů o 4,4 % na 200 osob na 1 000 obyvatel.

Summary

Topical information contains data from reports on activity of health establishments in the field of dermatology and venereology. The return rate of reports was 97 % and data were processed from a total of 613 health establishments. There were 856 physicians and 869 other health workers employed in the field of dermatology and venereology. They provided 4 997 880 examinations/treatments to a total of 2 060 052 patients. In comparison with 2005 the number of treated patients decreased by 4.4 %, to 200 patients per 1 000 inhabitants.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti dermatovenerologických zdravotnických zařízení je roční výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňují a předkládají ÚZIS ČR zdravotnická zařízení (zpravodajské jednotky) jako součást Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR. Výkaz vyplňují všechna samostatná kožní oddělení (či pracoviště) včetně dětských kožních pracovišť a ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele.

Počet evidovaných zdravotnických zařízení se v roce 2006 o 9 zvýšil na celkových 634 oddělení či pracovišť. Celkem bylo zpracováno 613 zpravodajských jednotek a návratnost výkazů se proti minulému roku snížila a činila 97 %.

V oboru dermatovenerologie bylo zaměstnáno 856 lékařů a 869 zdravotnických pracovníků. Počet úvazků lékařů se mírně zvýšil na 648 (počet úvazků lékařů včetně smluvních vztahů), na jedno dermatovenerologické zařízení tak připadal přibližně jeden lékařský úvazek. Celkově lékaři provedli téměř 5 milionů vyšetření-ošetření u více než 2 milionů pacientů, přičemž proti roku 2005 došlo ke snížení počtu vyšetření-ošetření i počtu pacientů. Na jeden lékařský úvazek tak připadalo přibližně 61 pacientů týdně. Mezi pacienty převažovaly ženy (58,8 %) nad muži (41,2 %). Z hlediska věkového rozložení byly nejčastěji léčeny osoby v produktivním věku (20–64 let, 56 %), dále staří lidé (65 a více let, 23,2 %) a nejméně byly zastoupeny děti (do 20 let, 20,8 %).

Z hlediska regionální distribuce se nejvíce zdravotnických zařízení a lékařů oboru dermatovenerologie koncentruje ve velkých městech - v Praze, Brně a Ostravě, která slouží jako spádová oblast i pro své okolí. Nejvíce zařízení (117) a také nejvyšší počet úvazků lékařů (163) byl v Hl. m. Praze, naopak nejnižší v Karlovarském kraji (18 zařízení, resp. 16 úvazků lékařů). Kraj Hl. m. Praha má nejvyšší počet úvazků lékařů na jedno zařízení (1,4), zároveň se však vyznačuje nízkými počty pacientů a vyšetření na jeden úvazek lékaře. V roce 2006 na jeden lékařský úvazek týdně v Praze připadalo nejméně pacientů (51) ze všech krajů v ČR. Nejvyšší vytiženost (83 pacientů na jeden lékařský úvazek týdně) vykázala zdravotnická zařízení v kraji Vysočina.

Ze všech léčených pacientů na dermatovenerologii podstoupilo v roce 2006 léčbu pro atopickou dermatitidu 10,3 %, pro psoriázu 5,0 %, pro parazitární onemocnění 1,0 % a pro erysipelas (růže) 0,6 % pacientů, tedy téměř stejně jako v předchozích letech.

V roce 2006 byl na výkazu nově sledován počet jednodenních chirurgií, tedy provedení zdravotních výkonů, které nevyžadují ústavní péči a umožňují propuštění pacienta v době kratší než 24 hodin. Celkem bylo v ČR provedeno 13 417 zákroků, přitom relativně nejvíce jednodenních chirurgií připadalo na zdravotnická zařízení v Libereckém kraji (101 výkonů na jedno zařízení v kraji).

Na výkazu oboru dermatovenerologie jsou také sledováni pacienti dispenzarizovaní pro 11 vybraných nemocí, resp. skupin nemocí. Nejedná se však o výskyt daných diagnóz na území, ale pouze o počet pacientů, kteří trpí danou chorobou a podléhají lékařským kontrolám či sledování v dermatovenerologickém zařízení.

Ze sledovaných onemocnění je nejčastější příčinou dispenzarizace bazocelulární a spinocelulární zhoubný novotvar kůže (dg. C44), se kterým bylo v roce 2006 dispenzarizováno 69 563 osob (o 3,8 % více oproti minulému roku). Incidence u tohoto onemocnění dlouhodobě roste a v roce dosáhla více než 10 nových případů na 10 tisíc obyvatel za rok. Z hlediska morfologie má vyšší prevalenci karcinom bazocelulární. Rostoucí počet dispenzarizovaných osob byl dermatovenerology zaznamenán také u dalších onkologických onemocnění - maligního melanomu kůže (12 391 pacientů), maligního lymfomu kůže (500 pacientů) a novotvarů in situ (5 454 pacientů). U všech těchto diagnóz byl také sledován nárůst nově hlášených případů.

Počet dispenzarizovaných pacientů z důvodu kožních onemocnění z povolání naopak poklesl (5 581 pacientů v roce 2006). Mezi tyto nemoci patří kontaktní dermatitidy a mykózy, přičemž s těmito onemocněními jsou častěji dispenzarizovány ženy (2 911) než muži (2 670). V roce 2006 bylo zjištěno 473 nových onemocnění těchto diagnóz.

Obdobně poklesl také počet dispenzarizovaných u všech sledovaných sexuálně přenosných chorob (syfilis, kapavka, HIV/AIDS a další sexuálně přenosné nemoci).

Nejvyšší počet dispenzarizovaných pacientů v této skupině připadá na syfilis. Celkově bylo dispenzarizováno 11 213 osob, tj. 10,9 pacientů na 10 tisíc obyvatel. Mezi dispenzarizovanými syfilitiky převažují ženy (6 099) nad muži (5 114), avšak nová onemocnění jsou častěji zjištěna u mužů. Podle výkazu bylo v ČR v roce 2006 nově zjištěno 504 onemocnění syfilis, což znamená mírné snížení incidence v porovnání s rokem 2005.

Zatímco incidence syfilis se mírně snížila, incidence kapavky meziročně vzrostla podle vykazovaných hodnot na 10,8 případů na 100 tis. obyvatel. Incidence kapavky ve srovnání s incidencí syfilis byla v roce 2006 více než dvojnásobná. Vzhledem k dobré léčitelnosti kapavky je počet dispenzarizovaných pacientů pro tuto nemoc relativně nízký (2 193). Z hlediska pohlaví převažují mezi dispenzarizovanými muži (1 493) nad ženami (700) podobně jako u ostatních sexuálně přenosných nemocí (s výjimkou již výše zmiňované syfilis).

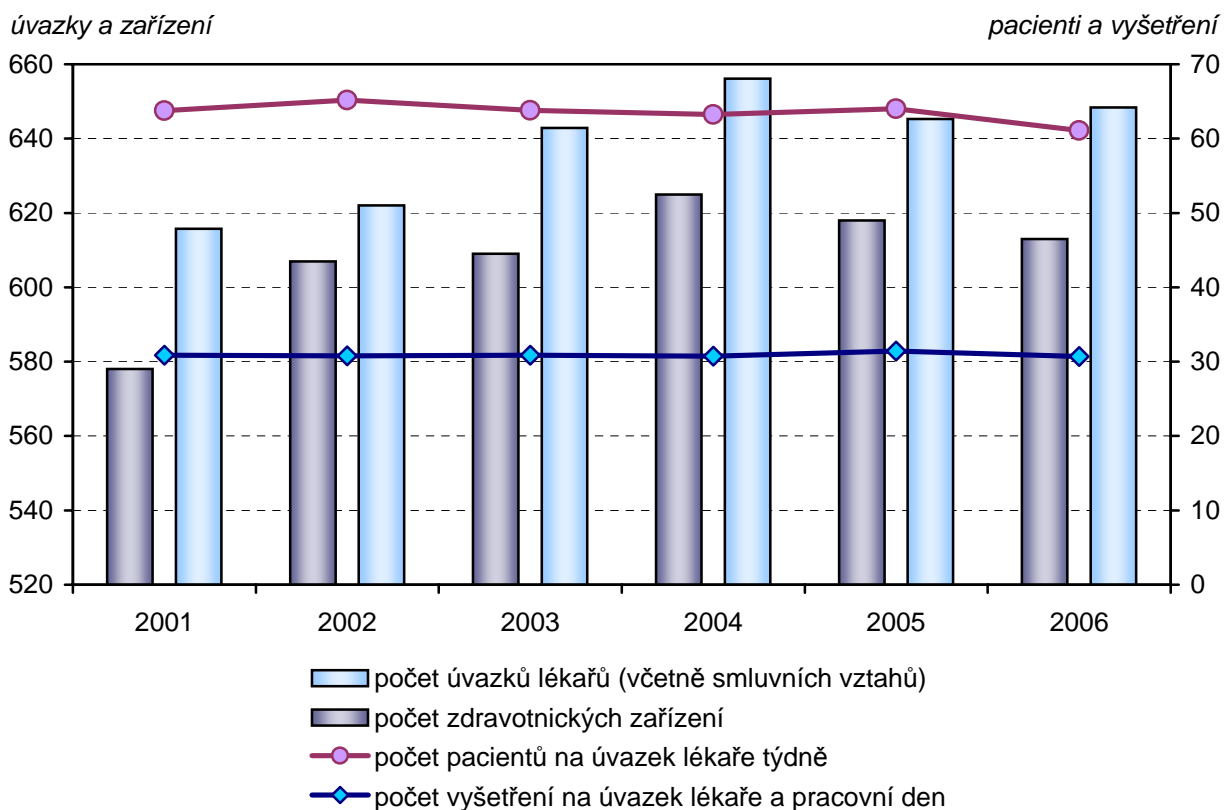
Data za nová onemocnění syfilis a kapavku z výkazu lze porovnat s údaji z Registru pohlavních nemocí (RPN). Počty nově zjištěných případů syfilis ve výkazu odpovídají počtům v RPN, avšak počty nových onemocnění kapavky jsou ve výkazu mírně vyšší než v Registru. Může to být způsobeno duplicitními hlášeními, nadhodnocením počtu vykazovaných případů nebo také nenahlášenými případy v RPN.

Významný meziroční pokles dispenzarizovaných osob s HIV/AIDS je způsoben nepřesným vykázáním pacientů v roce 2005 ve zdravotnických zařízeních v kraji Hl. m. Praha, kde se koncentruje většina dispenzarizovaných s HIV/AIDS. Dermatovenerologové v roce 2006 nově zjistili 6 případů HIV/AIDS (podle Národní referenční laboratoře pro AIDS bylo celkem v ČR v roce 2006 nově zjištěno 93 případů HIV/AIDS).

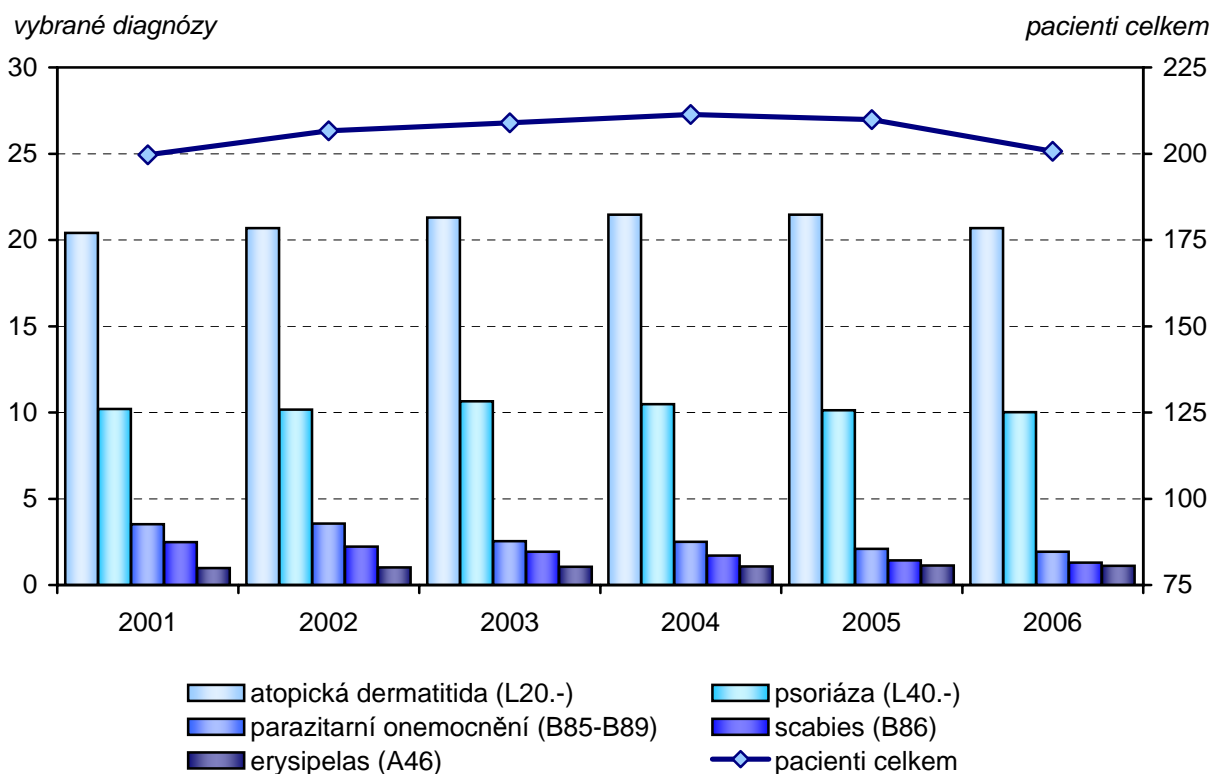
Z hlediska vybavenosti disponují dermatovenerologická zdravotnická zařízení 463 mikroskopy, 235 přístroji pro celkovou fototerapii, 51 vysokovýkonnými lasery, 138 kryokautery, 60 přístroji pro vyšetření cév ultrazvukem a 38 pletysmografy. Oproti předchozímu roku došlo ke snížení počtu přístrojů ve zdravotnických zařízeních o 8 %. Jedná se zejména o pokles počtu mikroskopů, který souvisí s odklonem pracovišť od samostatného vyhodnocování preparátů.

Vypracovala: Mgr. Lenka Juříčková

Vývoj počtu zdravotnických zařízení, lékařů a jejich činnosti (ČR, 2001–2006)

Vývoj počtu léčených osob u vybraných diagnóz (ČR, 2001–2006)

Personální zajištění a činnost oboru dermatovenerologie (ČR, 2006)

Kraje	Počet zdravotnických zařízení	Počet úvazků lékařů ¹⁾	Počet úvazků ostatních pracovníků ^{1),2)}	Počet ošetření-vyšetření	Počet léčených pacientů
Hl. město Praha	117	163,1	179,1	1 102 433	435 023
Středočeský	51	49,0	44,4	390 728	164 686
Jihočeský	38	30,9	33,4	234 234	91 455
Plzeňský	33	32,9	45,5	273 193	101 406
Karlovarský	18	16,2	22,4	119 691	46 031
Ústecký	42	41,5	50,6	326 686	158 233
Liberecký	20	16,9	20,7	150 403	70 459
Královéhradecký	29	28,7	32,8	209 355	97 762
Pardubický	29	23,3	26,2	203 214	85 948
Vysočina	23	21,6	25,5	209 407	93 622
Jihomoravský	70	78,0	98,4	550 805	213 181
Olomoucký	37	40,7	45,4	344 684	149 580
Zlínský	28	26,6	29,4	244 720	104 174
Moravskoslezský	78	79,0	88,1	638 327	248 492
ČR	613	648,4	741,8	4 997 880	2 060 052

Poznámka:

¹⁾ Do počtu úvazků lékařů a ostatních zdravotnických pracovníků jsou zahrnuty i smluvní vztahy

²⁾ Ostatní pracovníci zahrnují kategorii zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu ZPBD (§ 5 až § 21 zákona č. 96/2004 Sb.) a ostatní odborné pracovníky oddělení (pracoviště, zařízení)

Dispenzarizovaní pacienti pro vybrané diagnózy (ČR, 2006)

Diagnózy	Celkem	Muži	Ženy	Nově hlášené případy
Kožní nemoci z povolání ¹⁾	5 581	2 670	2 911	473
Syphilis (A50–A53)	11 213	5 114	6 099	504
Gonorrhoea (A54)	2 193	1 493	700	1 109
STD - sexuálně přenosné nemoci ²⁾	13 412	8 644	4 768	7 188
HIV/AIDS (B20–B24)	105	95	10	6
Novotvary in situ (D00–D09)	5 454	2 609	2 845	1 343
Ca basocelulare (C44)	62 408	30 633	31 775	9 322
Ca spinocelulare (C44)	7 155	3 901	3 254	1 052
Maligní melanom kůže (C43)	12 391	5 597	6 794	1 828
Maligní lymfom kůže (C84, C85)	500	307	193	66

Poznámka:

¹⁾ Diagnózy dle MKN-10 (B35–B49, L23, L24, L25), u kterých bylo vystaveno „Hlášení nemoci z povolání, ohrožení nemocí z povolání“

²⁾ Diagnózy dle MKN-10 (A56, A58, A59, A60, A63, A64)